

L a t w e e f c h u   N w i s e s .

Nr. 11. Zettortdeenâ 16tâ Merz 1850.

• N o   N e r r e t a s .

Muhsu Bihbeles-beedribai, kurras apgahdataji 15tâ Janwar fawu faeefchanu noturreja, Deems irr tanni isgahjufchâ gaddâ fawu schehligu paligu dewis, jo jebfchu ir pehrn fchurp un turp fahds no winnas beedreem fawu labbu darbu apnizzis, un tai fawu atwehletu dahwanianu atrahwis, zaur to flaidri rahdidams, ka winna prahts wehl wairaf laizigas ne kâ debbesigas mantas eemihl, un ka winfch wehl nau fawâ firdi eespeedis ta Upustula Dahwila wahrduf, kas fakka: „ta mihlestiba ne melle fawu pafchu labbumu, un ne weenam ne buhs raudsiht us to, kas tam peederr, bet lai ilweens rauga us to, kas zittam peederr,“ — tad tomehr mums par leelu preeku muhsu beedru skaitlis par 38 lohjekteem irr wairojees, un no faweem 451 beedreem pehrneja gaddâ effam eenehmufchi   64 rub. 19½ kap. f.
 un tadehl 2 rub. 47 kap. f. wairaf, ne kâ aispehn,
 par pahrdohsteem fwehteem raksteem eenehman   7 = 60 =
 un no aispehrneja gadda mums bij' atlifkufchi   1 = 45 =

wiffa nauda   73 rub. 24½ kap. f.

No fchihs naudas bijam isdewufchi:
 par 6 Wahzu Jaunahm Testamentehm   2 rub. 30 kap. f.
 = 1 Wahzu Bihbeli   1 = — =
 = 23 Latweefchu Bihbelehnm   23 = — =
 = 60 = Jaunahm Testamentehm   18 = — =
 = fcho fwehtu rakstu eepakfufchanu un atwefchanu   3 = 40 =
 fohpâ 47 rub. 70 kap. f.
 Selgawas leelas Bihbeles beedribai fuhrijam par paligu   10 = — = 57 = 70 =

tâ, ka mums us jaunu gaddu wehl atlifka 15 rub. 54½ kap. f.

Ur pateizibu wehl irr peeminnams, ka weens gohdigs Juhdu-ammattneeks, Markus Heimannfon wahrda, redsedams, ka no zitteem Bihbeles beedreem winnu dahwaninas tifka falaffitas, bes ka kas winnu buhtu luhdsis, ir fawu daku ar 20 fudraba kapeikeem peelifka, daschu Kristigu zilweku zaur to apfaunedams. — No aispehrneja gadda no fwehteem raksteem mums wehl atlifka   5 L. B. 59 L. J. E. 3 W. B. 2 W. J. E.
 pee tahm pehrn gadd wehl peepirkam   23 = 60 = 1 = 8 =

mums tadehl fohpâ bija 28 L. B. 119 L. J. E. 4 W. B. 10 W. J. E.

no fchahm isdallijam:
 23 mahjahm . . . 23 L. B. — L. J. E. — W. B. — W. J. E.
 eefweht. jauneem
 dewgaloneef. — = 58 = — = 2 =
 fchkinfojam . . . 2 = — = — = 1 =
 pahrdewam . . . 2 = — = 4 = 5 =
 27 = 58 = 4 = 8 =
 mums wehl atlifka 1 L. B. 61 L. J. E. — W. B. 2 W. J. E.

Muhfu Biibeles-beedriba bes tahm 4 jau apstelletahm, bet wehl ne sagaiditahm W. J. L. lihds schim no Kursemmes leelas Biibeles-beedribas irr dabbujusi 187 L. B., 474 L. J. L., 17 W. B. un 59 W. J. L.

Ur pee mahjahm paleekamahm Latweeschu Biibelehm jau 119 mahjas apdahwatas. Beidsama isballischana bija ohtrâ seemas-swehtku deenâ pehz pabeigtas Deewakalposchanas. Lihds schim Biibeli irr dabbujuschi Nerreteeschds 51, Ilseeschds 21, Pikkalneeschds 12, Leel-Suffeijeeschds 12, Grizzalleeschds 10, Wezz-Mehmeleeschds 8 un Ritteeschds 5 mahjas.

Ur gauschu noschehlochanu effam noschehlojuschi Ilsemuischas zeenigas mahtes Rutenberg agru mirschanu Selgawâ, kas muhsu Biibeles-beedribas wissu dewigaks palihgs no pascha eesahkuma bijusi.

Gohds Deewam par wissu swehtibu, ar ko Wiasch lihds schim muhsu darbu pee Winna swehtu wahrdu isplattischanas swehtijis! Al, kaut Wiasch ir jo prohjam tam palihdsetu, swehtus un baggatus augtus nest muhsu draudsê! Kaut wiasch jel ar katru deenu wairak apgaismotu muhsu draudses-lohzektu prahtu, apfilditu winnu firdis, un winnus peewestu pee tahs atsichšanas, ka tas gan tas wissu masakais pateizibas-uppuris irr, ko kristigs zilweks par wissahm no Winna schehligahm tehwa rohlahm pee meefas un dwehseles bauditahm dahwanahm warr atnest, kad tas il gaddus, — lai buhtu ir nespehjneeks, kahds buhdams, — tomehr kahds pahri grafchus us Winna swehtu wahrdu isplattischanu atwehle, — zaur to eepreezinashanu eeksch wissahm behdahm, pastubbinashanu us wissu labbu, apstiprinashanu un pastahwibu eeksch sawas dahrgas Ewangeliuma tizzibas pee saweem brahteem un pee sawahm mahfahm wairodams, ko Deews tam atmakfahs ar muhschigu debbes-swehtibu! W.

No Leepajas.

Kad no swecha gabbala kahds zilweks schinni festâ Merza deenâ preeksch pufsdeenas gar Leepajas Rahts namma buhtu gahjis garram, wiasch buhtu brihnijees, eeraudsijis to kauschu pulku, kas tur no wissadahm kahrtahm, augstahm un semmahm, bij sapulzejuschees, un nomannijis tulih, ka kahds preeka notikkums wissus bij faaizinajis lohpa; un kad wiasch buhtu waizajis, kas tē effoht, winnam buhtu atbildejuschi: „Schodeen diwidefmit peezi gaddi, kamehr muhsu Leepajas krahshanas lahdi eezehle, un mehns atnahkusch, teem eezehlejeem to peenahlamu gohdu doht.“ — Woi schis gohds bijis pelnihts, woi ne, un par ko wiasch nahzehs, to tu, mihtais lassitais, nomannisi pats, dsirdejis, ka winnu dewe. — Mehns kahdi diwisimts zilweki, un wairak, Rahts namma fanahzhem. Starp augstas kahrtas muische-neekeem, starp teefas-, rahts-, stohlasungeem, mahzitajeem, birgereem bij redsami arriidsan kahdi feschdesmit pagasta teefu lohzehti no Grobihnes un Wisputtes aprinka. Tad eewedde

tahs krahshanas lahdes eezehleju Hagedorn, un winna paligu Schmahl; treschais eezehleis, Laureng-Mester, jau Deewa preekschâ. Un nu peestahja scheem kungeem weens pehz ohtra tee, kas bij isredseti, winnus apfweizinaht un winneem laimes wehleht. No muhsu zeeniga Generalguberneera puffes, no muischeneeku, no Leepajas pilfata puffes tilka winneem apfweizinaschanas raksti nodohti. Ees pilfata rakstods ir schee wahrdi bij lassami: Mehns no schahs deenas eetaisim fewim ihpashu grahamatu; to nosauksim to selta grahamatu! Schinni grahamatâ fewim un saweem pehznahkameem par peeminnu un gohda preekschschimi eerakstisim wissu to wihru wahrdu, kas muhsu pilfatam par labbu ar gudru taisnu prahtu, ar deewabihjigu firdi publejuschees. Un Suhfu wahrdi, Suhns gohdawihri, buhs tee pimee, ko tur eeliskim! — Sirds warreja fasil, jau schohs apfweizinaschanas wahrdu dsirdoht; un kad tewim arri lihds tam brihdim nekahda sinna no Leepajas krahshanas lahdes ne buhtu atskanējusi, ir tad jau waidseja tewim no ta gohda,

Lo teem eezehlejeem dewe, noprast, ka winnu darbs labs un teizams bijis. Bet wairaf wehl mums katram firds palikka mihksta, kad redsejam muhsu arraju garru rindi ar saweem pateifchanas wahrdeem teem eezehlejeem peestahjam. No Wisputtes aprinka puffes weens teefas lohzeellis Hagedorna lungam eedahwaja leelu fudraba bikkari. Kad atkal Grobihnes aprinka teefas peefehdetais Pehks winneem ar firsnigeem wahrdeem, kas zitti patihkama dseefma bij falikti, gohdu dewe par winnu mihligu un pastahwigu prahtu, ar lo tee ne ween sawu krahfchanas lahdi eezehlufchi, bet arri zaur diwidemit peezeem gaddeem dauds zilweeem, bet wiswairaf arrajeem par labbu kohpufchi un waldujufchi; un arri no arraju puffes winneem smukku fudraba bikkari sneedsis, un winnus luhdsis, lai ar mihlestibu scho mihlestibas sihmi peenemmoschi, winsch beidsot schohs pantinus peelikka klahht:

No Deewa swehtihst, ne swalstahs
Wairs Zuhfu eezehlums;
Eefsch wiina drohschi auglojahs
Jebkurra sakrahjums.

Tee augli ne — tas darbs tik Zums
Gan taggad irr, gan buhs!
Bet sinnam, labba wehleht mums
Tau ne apnikfeet Zuh.

Kad peekuhsteet, schis bikkaris
Lai spirdsin! — peeminnoht:
Dauds fohlohts Latweets newaid wifs,
Bet gohdu doht winsch proht!

No Zihrawas pagasta puffes smuks fudraba schlihwis (tallerkis) tappe dahwahts. No Leepajas Latweefchu draudses puffes pehrminderis dahwaja smukku leelu fudraba petfchaptu, kam krahfchanas lahdes seegelis bij eegreests. Wiffi arraji weens pehz ohtra teem eezehlejeem gohda wahrduus dewe, zitti paschi sawus wahrduus dseefmas pantos salikkufchi, — jo kad firds irr fasilufi, tad walloda drihs par dseefmu paleef, ka putnis dseedadams fauli sweizina lezzofchu!

Un kahdu leezibu schee sweizinataji dewe?
Par lo stanneja schee pateifchanas wahrdi? —

Weens fazzija: Zuhfu eezehlums zaur diwidemit peezeem gaddeem arween gahjis wairumâ un swehtiba; tam eezehlumam waijag buht labbam, gudram un taifnam, lo laika sohbs zaur tik dauds gaddeem naw spehjis eewainoht. Dhtrs apleezinaja: Teefcham mihlestibas gars Zums eefchahwe prahta, teem, kas jo drihs mahf kahdu graffi nopelniht, bet ne mahf winnu glabbahht, par labbu sawu lahdi eetaifihht; mihlestibas gars Zuh spehzinaja tik ilgi bes apnikfchanas winnu kohpt un walduht, jebfchu paschi ne wiffu maso laizigu labbumu no tam ne redsedami. Zits flaweja: Zuh ar lehnprahtibu dascha nemahzita zilweka neprah-tibu effect panessufchi. Zits fazzija: Us tik dauds gaddeem neweens zilweks, jebfchu tuhstoschi Zums sawu sweedru noslawku ustizzejufchi, newaid atfauzees, ka winnam no winna naudas, jeb no teem augteem, lo Zuh winnam fohlijufchi, weens graffis buhtu suddis. Wehl zits flaweja: Bahrinu un atraifchu nohtes graffis Zuhfu lahde drohschi gahjis auglods; kildas un teefafchanahs dauds zaur winnu apkluffufchas. Zits peeminneja: Zuh effect muhs arrajus pamahzijufchi Zums ustizzetees; un fur ustizziba starp semneem un augteem, starp nemahziteem un mahziteem, tur jebkurra labba buhschana us preefschu eet! — Schahdas leezibas no winnu muttes stanneja, — labbaku leezibu ne waijaga wifs! — un mehs faprohtam, kalabbad Terim, Tu gohdawihrs Hagedorn, kalabad Sawam paligam Schmahlam affaras gar waigu ritteja, teem sweizinatajeem rohku sneedsot! Mehs arri drohschi zerrejam, ka ta wehlefchana, kas no wiffu firds un muttes stanneja: Deews lai swehti Zuh un Zuhfu eezehlumu! — buhs tam augstam Deewam debbesis peenemmiga bijufi. — Mihli lassitaji! lai schi sinna jebkurru buhtu pamahzijufi, ar drohschu ustizzigu prahtu to labbumu mehleht, lo Leepajas krahfchanas lahdes eezehleji jebkurram gribbejufchi peegreest, kas winnai ustizzahs.

Pehz tam Hagedorna lungs tohs arrajus sawa nammâ laipnigi uszeenaja; mehs atkal

Rahts nammâ fapulzejuschees tur to deenu
lihgsnibâ pawaddijam. — e.

• **Dahrs wahrdu par bittehm.**

Dauds no muhsu mihteem bischu turretajeem
schehlojabs, ka winneem schinni seemâ pulks
strophu isnihkufchi. Pehrna waffara ne bija
preeksch bittehm isdewiga; tapehz buhs tas
bischu kohpejs prahrtigi darrijs, kas ruddeni
redsedams, ka strohpôs knappi eestrahdahts,
buhš ne ween to wafu un meddu strohpôs at-
stahjis, bet arri wehl ehdamo klaht lizzis, lai
bittehm tai garrâ ruddeni lihds gullumam lai-
kam ehst ne peetruhktu. Ir taggad mihli bischu
kohpeji ne kaweeet sawas bittes pee lehnaka
laika apstattitees, un furras Deews pee dsih-
wibas usturrejis, tahm dohdeet par pillam
ehdamo, lai winnahm par pawaffari, fur win-
nas atdsihwojabs un ehst fahk, ehdeena lihds
seedu laikam ne truhktu. Kad jums pascheem
meddus naw, tad juhs mekledami ne atraddi-
feet; kad arri kahdam buhs, tad jums ar
naudu buhs jaatswerr. Tapehz dauds bitti-
neeki, kas sawas bittes ar fibrupu ehdinaju-
fchi, dohd to leezibu, ka fibrups tikpat derrigs
un wesseligš kâ meddus. Ir es pats esmu is-
prohwejis, un warru wiffus tohs jaunus bit-
tineekus usdrohshinaht, kas baiditohs sawas
bittes ar fibrupu ehdinahht. — Es bischu mih-
lotajs buhdams, wehlu mihteem bischu kohpe-
jeem labbu isdohschanohs un ar seedeem bag-
gatu waffaru. P. M.

• Zirawas labbam tehnam un wianna kreetneem
dehleem, teem stipreem karrotajeem Unguru
karrâ, gohda bihjaschanâ dahwinahts.

La fatikschana.

Zirawa juht leelu firchu preeku,
Deews tai dewis, ko ta wehlejahs,
Behdas nohst, kas grubtas bij' parleeku,
Schirti atkal mihli fateekahs.

Georg' und Nikolaj' tehws schupsta, glauda,
Lee pee mibla fruhstim saldi duff',
Wiffi stattahts karrâ rehtes, rauda,
Sweiz tohs gohda simehm puschotus. —

Tehws mehš atzerramees wehl ta laika
Deewu flawedami firnigi,
Kur us Weiz'nes laukeem, karrâ twaifâ
Katrubrihd' mums nahwê jakriht bij'.

Tehws no tewim dohmajam fur schrehjam,
Magiaru pullâ turretees,
Kur ar sohbineem Szeklereem flehjam,
Ka tee isputteja ween, patees.

Kur muhs' aff'nis pluhde, fur ne stahjam
Karroht, eenaidneekus uswarreht,
Kur siarp lihku spailehm beidsot jahjam,
Tur tew' steidsam dohmâs apmelleht.

Lai muhs' rehtes temi wairs ne baida,
Deews tahs fahpu wahtis dseedaja,
Deews muhs' isglahbe no nahwes twaika;
Nu muhs' wiffi flawe, gohdina.

Sche eeksch Zirawas nu mehš atspirkfim,
No tahs leelas karrâ gruhstibas,
Sche mehš wesseli un spehka tikfim,
Sche pee tawas mihlib's kohpschanas. —

Preezajees tehws kad mums labbi klahjahs,
Naudi ar mums, kad nahk behdu deen,
Taws labs prahts pee mums lai ne apstahjahs
Mehs no firds tew gohdafim arween.

Zirawâ, tai 24tâ Dezember 1849.

U. B.

Teefas fluddinaschana.

No Frank-Seffawas Masas-laukumuischas pagasta
teefas tohp wisseem, kam pee kam dalka, sinnedu
darrihts: ka tas Frank-Seffawas sinnedks Uns Autrup
no Kalnapawuleneem un Peter Rosenthal no Galsen-
jeem, ka orridsan tas Masas-laukumuischas sinnedks
Nikka Rohke, sawas mahjas truhkuma un nespehzi-
bas dehl atdewufchi. Tadeht tohp wiffi un jebkurri par-
radu-deweji to 3 peeminnetu sinnedku zaur scho us-
aizinati, pee saudeschanas sawas teefas diwu mehne-
schu starpâ, prohti lihds 15tu April f. g., kas par to
weenigu un isflehschanas terminu noliktš, ar sawam
prassichanam un wiannu peerahdsichanam scheid pee-
teiktees, jo wehla winneem muhschigu kluffuzeschamu
usliks. Frank-Seffawâ, tai 17tâ Webruar 1850. 1

(Nr. 25.)

Pagasta wezzakajs Schirmer.
Teefas frihweris J. Borkowski.

Zitta fluddinaschana.

Kaiwes muischâ pee Luffumes irr weena masa muis-
scha un diwas mahjas par Jurgeem us nauđu isdoh-
damaš. 3

B r i h w d r i k k e h t.

No jubmallas-gubernias augstas waldischanas pusses: Gofrath de la Croix.

No. 91.